

3. Alternativní výchovně vzdělávací koncepce.

Waldorfská škola

- U nás asi nejrozšířenější.
- Plně rozvíjet a podněcovat aktivitu, zájmy a potřeby dítěte.
- Obsah rozdělen do tzv. epoch – ve kterých se žáci stále zabývají tím samým.
- Důraz kromě teorie na esteticko-výchovné předměty a cizí jazyky.
- Školu neřídí ředitel, ale kolektiv učitelů ve spolupráci s rodiči.
- Nejsou jasně rozděleny předměty do jednotlivých ročníků.

Montessoriovská škola

Marie Montessori (1879-1952)

Představitelka pedocentrismu

Objevila tzv. fenomén polarizace pozornosti (fenomén Montessori)

Základní teze: *„Pomoz mi, abych to mohl udělat sám.“*

Hlavní principy a metody

- Dítě má dělat pouze to, co si udělá z vlastní iniciativy
- Prostředí musí obsahovat podněcující impuls
- Klást důraz na rozvoj smyslů s postupným nárůstem náročnosti
- Podpora samostatnosti a soustředěnosti jednotlivců na činnost

Montessoriovská škola

- Vytvářet edukační prostředí pro přirozený vývoj dítěte.
- Senzitivní fáze.
- Speciální pomůcky (hračky).
- Slučování dětí různého věku.
- Přizpůsobit prostředí věku dítěte

Freinetovská škola

Célestin Freinet (1896-1966)

Základní principy:

Základem všeho je práce (tzv. pracovní školy)

Idea: *„Z života pro život práci“*.

Prvky, které obohacují vzdělávací proces:

- Pracovní ateliéry
- Individuální pracovní plán
- Pracovní knihovna
- Pokusná a pracovní kartotéka

Freinetovská škola

- tzv. pracovní škola
- Vybavit třídu různými pracovními koutky.
- Individuální týdenní pracovní plán žáka, projednaný s učitelem.
- Nástěnka pro zveřejňování kritik, pochval apod.
- Kartotéka s informacemi o úkolech a jejich řešení.

Jenská škola

- Učební skupiny žáků přesahující ročník
- Na podobě třídy se podílejí děti
- Vyvážené střídání pedagogických situací (rozhovor, hra, práce, slavnost)

Helena Parkhurstová (1887-1957)

- Koncepce vychází z pragmatické pedagogiky
- Škola jako laboratoře (pokusy, experimenty apod.)
- Idea: veškeré učení se zakládá na samostatném učení žáků za pomoci vhodného učebního „prostoru“ a vhodných pomůcek
- Důraz na svobodu dítěte a jeho vlastní zodpovědnost, získání osobní zkušenosti na základě vlastní činnosti
- Žáci se nerozdělují do tříd podle věku (uvolněná třídní struktura)
- Učební látka rozdělená do měsíčních úkolů, žáci si určují vlastní program a postup podle zájmu.

Daltonská škola

- Svoboda žáka a jeho vlastní odpovědnost.
- Žák si vytyčí svůj měsíční plán, a to co musí splnit.
- Zvlášť pro každý předmět.
- Každý postupuje svým tempem.

Klady:

- některé zkušenosti lze úspěšně využít při distančních formách studia

Kritika:

- poměrně jednostranný způsob učení na základě individuálního studia
- fragmentace a nesystematické získávání poznatků, chybí prostor pro opakování
- malé množství „živých“ pedagogických podnětů

Určitým pokusem o překonání nedostatků daltonského plánu představuje tzv. winnetská soustava